



## Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2013. gada 21. februārī\*

Regula (EK) Nr. 1206/2001 — Sadarbība pierādījumu iegūšanā civillietās un komercietās —  
Pieprasījums veikt tiešu pierādījumu iegūšanu — Eksperta iecelšana — Uzdevums, ko daļēji izpilda  
iesniedzējtiesas dalībvalstī un daļēji — citā dalībvalstī

Lieta C-332/11

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Hof van Cassatie* (Beļģija)  
iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2011. gada 27. maijā un kas Tiesā reģistrēts 2011. gada 30. jūnijā,  
tiesvedībā

***ProRail BV***

pret

***Xpedys NV***,

***FAG Kugelfischer GmbH***,

***DB Schenker Rail Nederland NV***,

***Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen NV***.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ticano [*A. Tizzano*], tiesneši E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*],  
M. Ilešičs [*M. Ilešič*] (referents), Ž. Ž. Kāzels [*J.-J. Kassel*] un M. Bergere [*M. Berger*],

ģenerālvokāts N. Jēskinens [*N. Jääskinen*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *ProRail BV* vārdā – *S. Van Moorlehem, advocaat*,

— *Xpedys NV*, *DB Schenker Rail Nederland NV* un *Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen NV* vārdā – *M. Godfroid, advocaat*,

— Beļģijas valdības vārdā – *J.-C. Halleux* un *T. Materne*, pārstāvji,

\* Tiesvedības valoda – holandiešu.

- Čehijas Republikas valdības vārdā – *M. Smolek* un *J. Vláčil*, pārstāvji,
  - Vācijas valdības vārdā – *K. Petersen*, pārstāve,
  - Portugāles valdības vārdā – *L. Inez Fernandes*, pārstāvis,
  - Šveices valdības vārdā – *D. Klingele*, pārstāvis,
  - Eiropas Komisijas vārdā – *A.-M. Rouchaud-Joët* un *R. Troosters*, pārstāvji,
- noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2012. gada 6. septembra tiesas sēdē,  
pasludina šo spriedumu.

### Spriedums

- 1 Šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 2001. gada 28. maija Regulu (EK) Nr. 1206/2001 par sadarbību starp dalībvalstu tiesām pierādījumu iegūšanā civillietās un komerclietās (OV L 174, 1. lpp.).
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *ProRail BV* (turpmāk tekstā – “*ProRail*”) un *Xpedys NV* (turpmāk tekstā – “*Xpedys*”), *FAG Kugelfischer GmbH* (turpmāk tekstā – “*FAG*”), *DB Schenker Rail Nederland NV* (turpmāk tekstā – “*DB Schenker*”) un *Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen NV* [Beļģijas Valsts dzelzceļa sabiedrību] (turpmāk tekstā – “*SNCB*”) pēc negadījuma ar vilcienu no Beļģijas ceļā uz Nīderlandi.

### Atbilstošās tiesību normas

#### *Regula (EK) Nr. 1206/2001*

- 3 Saskaņā ar Regulas Nr. 1206/2001 preambulas 2. apsvērumu “pareizai iekšējā tirgus darbībai būtu jāuzlabo un, jo īpaši, jāvienkāršo un jāpaātrina sadarbība starp tiesām pierādījumu iegūšanā”.
- 4 Saskaņā ar šīs regulas preambulas 6. un 7. apsvērumu:  
“(6) Šobrīd nav neviena tiesību akta par pierādījumu iegūšanu, kas būtu saistošs visām dalībvalstīm. 1970. gada 18. marta Hāgas Konvencija par pierādījumu iegūšanu ārvalstīs civillietās un komerclietās ir spēkā tikai 11 Eiropas Savienības dalībvalstīs.  
(7) Tā kā, lai pieņemtu lēmumu civillietā vai komerclietā, ko izskata kādas dalībvalsts tiesā, bieži vien ir svarīgi iegūt pierādījumus citā dalībvalstī, Kopienas darbība nevar aprobežoties ar tiesas un ārpustiesas dokumentu nosūtīšanu civillietās un komerclietās [..]. Tādēļ ir nepieciešams turpināt sadarbības uzlabošanu starp dalībvalstu tiesām pierādījumu iegūšanas jomā.”
- 5 Minētās regulas preambulas 15. apsvēruma redakcija ir šāda:  
“Lai vienkāršotu pierādījumu iegūšanu, dalībvalsts tiesai saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem vajadzētu būt iespējai tieši iegūt pierādījumus citā dalībvalstī, ja attiecīgā dalībvalsts to pieņem, un ar nosacījumiem, ko paredz dalībvalsts, kas saņem pieprasījumu, centrālā institūcija vai kompetenta iestāde.”

6 Regulas Nr. 1206/2001 1. pantā ar nosaukumu “Joma” ir noteikts:

“1. Šo regulu piemēro civillietās un komerclietās, ja dalībvalsts tiesa saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem lūdz:

- a) kompetent[*o*] citas dalībvalsts tiesu iegūt pierādījumus; vai
- b) iespēju nepastarpināti iegūt pierādījumus citā dalībvalstī.

2. Nedrīkst iesniegt pieprasījumu iegūt pierādījumus, kurus nav paredzēts izmantot tiesvedībā, kas uzsākta vai paredzēta.

3. Šajā regulā “dalībvalsts” ir jebkura dalībvalsts, izņemot Dāniju.”

7 Saskaņā ar Regulas Nr. 1206/2001 3. pantu ar nosaukumu “Centrālā institūcija”:

“1. Katra dalībvalsts izraugās centrālo institūciju, kas ir atbildīga par:

- a) informācijas sniegšanu tiesām;
- b) risinājumu meklēšanu jebkādiem sarežģījumiem, kas varētu rasties attiecībā uz pieprasījumu;
- c) izņēmuma gadījumos, pieprasījuma pārsūtīšanu kompetentai tiesai pēc tiesas, kas iesniedz pieprasījumu, pieprasījuma.

2. Federatīvām valstīm, valstīm, kurās piemēro vairākas tiesību sistēmas un valstīm ar autonomām teritoriālām vienībām ir tiesības izraudzīties vairāk nekā vienu centrālo institūciju.

3. Katra dalībvalsts arī izraugās centrālo institūciju, kas minēta 1. punktā, vai vienu vai vairākas kompetentas iestādes, kuras būtu atbildīgas par lēmumu pieņemšanu attiecībā uz pieprasījumiem, kas minēti 17. pantā.”

8 Šīs regulas II nodaļā par pieprasījumu iegūt pierādījumus nosūtīšanu un izpildi ir iekļauta 3. sadaļa ar nosaukumu “Pierādījumu iegūšana, ko veic tiesa, kas saņem pieprasījumu” sastāv no minētās regulas 10.–16. panta.

9 Regulas Nr. 1206/2001 10. pantā ar nosaukumu “Vispārīgi noteikumi, izpildot pieprasījumu” ir noteikts:

“1. Tiesa, kas saņem pieprasījumu, izpilda pieprasījumu tūlīt vai, vēlākais, 90 dienās no brīža, kad saņemts pieprasījums.

2. Tiesa, kas saņem pieprasījumu, to izpilda saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem.

[..]”

10 17. pantā, kurā noteikts, kā tiesa, kas iesniedz pieprasījumu, veic tiešu pierādījumu iegūšanu, ir paredzēts:

“1. Ja tiesa pieprasa iespēju iegūt pierādījumus tieši citā dalībvalstī, tā iesniedz pieprasījumu tās valsts centrālajai institūcijai vai kompetentajai iestādei, kas minēta 3. panta 3. punktā [..].

2. Tiešā pierādījumu iegūšana drīkst notikt tikai tad, ja to var veikt brīvprātīgi, nepiemērojot piespiedu līdzekļus.

Ja tiešā pierādījumu iegūšana nozīmē personas nopratināšanu, tiesa, kas iesniedz pieprasījumu, informē attiecīgo personu, ka izpilde notiek brīvprātīgi.

3. Pierādījumu iegūšanu veic tiesas pārstāvis vai jebkāda cita persona, piemēram, eksperts, kuru pilnvaro saskaņā ar tās tiesas dalībvalsts tiesību aktiem, kas iesniedz pieprasījumu.

4. Ne vēlāk kā 30 dienās no pieprasījuma saņemšanas tās dalībvalsts, kura saņem pieprasījumu, centrālā institūcija vai kompetent[ā] iestāde, [..], informē tiesu, kas iesniedz pieprasījumu, par pieprasījuma saņemšanu un, vajadzības gadījumā, par to, ar kādiem nosacījumiem saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem šāda izpilde ir veicama.

Jo īpaši centrālā institūcija vai kompetentā iestāde var uzticēt savas dalībvalsts tiesai piedalīties pierādījumu iegūšanā, lai nodrošinātu šā panta un izklāstīto nosacījumu pienācīgu piemērošanu.

Centrālā institūcija vai kompetentā iestāde veicina sakaru tehnoloģiju, piemēram, videokonferenču un telekonferenču izmantošanu.

5. Centrālā institūcija vai kompetentā iestāde drīkst atteikt iespēju veikt pierādījumu tiešu iegūšanu tikai tad, ja:

- a) pieprasījums neattiecas uz šo regulu, kā noteikts 1. pantā;
- b) pieprasījumā nav visas vajadzīgās informācijas, kas minēta 4. pantā; vai
- c) pieprasītā tiešā pierādījumu iegūšana ir pretrunā tās dalībvalsts tiesību pamatprincipiem.

6. Neskarot nosacījumus, kas paredzēti saskaņā ar 4. punktu, tiesa, kas iesniedz pieprasījumu, izpilda pieprasījumu saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem.”

- 11 Regulas Nr. 1206/2001 21. panta 2. punktā, ar kuru nosaka attiecības ar esošajiem un turpmākiem nolīgumiem un vienošanām starp dalībvalstīm, ir paredzēts:

“Šī regula neaizliedz dalībvalstīm turpināt piemērot, kā arī noslēgt nolīgumus vai vienošanās ar vienu vai vairākām dalībvalstīm, lai vēl vairāk vienkāršotu pierādījumu iegūšanu ar noteikumu, ka tie atbilst šai regulai.”

*Regula (EK) Nr. 44/2001*

- 12 Padomes 2000. gada 22. decembra Regulas (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzišanu un izpildi civillietās un komercietās (OV L 12, 1. lpp. [Īpašais izdevums latviešu valodā, OV L 2011, 18. lpp.]) 31. pantā ir noteikts:

“Dalībvalsts tiesās var iesniegt pieteikumu attiecībā uz tādiem pagaidu pasākumiem, tostarp aizsardzības pasākumiem, ko var piemērot saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem, pat ja saskaņā ar šo regulu lieta pēc būtības ir citas dalībvalsts tiesu jurisdikcijā.”

- 13 Regulas Nr. 44/2001 III nodaļā ar nosaukumu “Atzišana un izpilde” ir ietverts 32. pants, kurā ir noteikts:

“Šajā regulā “spriedums” ir jebkurš spriedums, ko pieņēmusi kādas dalībvalsts tiesa, neatkarīgi no sprieduma nosaukuma, tostarp dekrēts, rīkojums, lēmums vai izpildraksts, kā arī izmaksu vai izdevumu noteikšana, ko veic tiesas ierēdnis.”

14 Saskaņā ar šīs regulas 33. panta 1. punktu:

“Dalībvalstī pieņemtu spriedumu bez kādas īpašas procedūras atzīst pārējās dalībvalstīs.”

### **Pamatlieta un prejudiciālais jautājums**

- 15 2008. gada 22. novembrī Amsterdamā (Nīderlande) no sliedēm noskrēja kravas vilciens, kas bija devies ceļā no Beļģijas uz Nīderlandi.
- 16 Pēc šī negadījuma tika uzsāktas tiesvedības gan Beļģijas, gan Nīderlandes tiesās. Šīs lietas priekšmets nav tiesvedība Nīderlandes tiesās, kas izskatīja pēc būtības *ProRail* celto prasību, lai saņemtu zaudējumu atlīdzības maksājumu, kas radies no zaudējumiem, kurus cieta Nīderlandes dzelzceļu tīkls.
- 17 Pamatlieta, kurā Beļģijas tiesās tika izskatīts pieteikums par pagaidu noregulējumu, ir starp *ProRail* un četrām citām sabiedrībām, kas saistītas ar iepriekš minēto negadījumu, proti, *Xpedys*, *FAG*, *DB Schenker* un *SNCB*.
- 18 *ProRail* ir sabiedrība ar juridisko adresi Utrehtā (Nīderlande), kura nodrošina Nīderlandes galveno dzelzceļu pārvaldību un slēdz līgumus ar dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem, tostarp ar *DB Schenker*.
- 19 *DB Schenker*, kura juridiskā adrese arī ir Utrehtā, ir privāts dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, kura vagonu parkā ietilpst vagoni, kurus tā sākotnēji 2001. gadā nomāja no *SNCB*, kuras juridiskā adrese ir Briselē (Beļģija).
- 20 *DB Schenker* un *SNCB* uzskata, ka *Xpedys*, kuras juridiskā adrese arī ir Briselē, kopš 2008. gada 1. maija esot pārņēmusi šo vagonu iznomātāja darbību.
- 21 *FAG*, kuras juridiskā adrese ir Šveinfurtē [*Schweinfurt*] (Vācija), ir tādu vagona daļu kā asu, asu bukšu, asu gultņu un asu vārpstu ražotāja.
- 22 Pēc negadījuma, proti, 2009. gada 11. februārī, *DB Schenker* nosūtīja *Xpedys* un *SNCB* kā dažu vagonu, kas bija iesaistīti iepriekš minētajā negadījumā, iznomātājām uzaicinājumu uz pagaidu noregulējuma tiesvedību, kuru izskata *Rechtbank van koophandel te Brussel* (Briseles Tirdzniecības tiesas) priekšsēdētājs, lai ieceltu ekspertu. *ProRail* un *FAG* iesaistījās šajā tiesvedībā. Tās gaitā *ProRail* lūdza minēto tiesu eksperta pieaicināšanas prasību atzīt par nepamatotu vai, ja eksperts tomēr tiktu pieaicināts, ierobežot viņa uzdevumu tikai ar vagoniem nodarīto bojājumu konstatēšanu, neuzdodot veikt ekspertīzi par visu Nīderlandes dzelzceļa tīklu, un noteikt, ka viņa darbībai ir jānotiek saskaņā ar Regulas Nr. 1206/2001 noteikumiem.
- 23 Ar 2009. gada 5. maija rīkojumu *Rechtbank van koophandel te Brussel* priekšsēdētājs atzina par pamatotu *DB Schenker* pieteikumu par pagaidu noregulējumu un izraudzījās ekspertu, nosakot viņa pienākumus uzdevuma izpildē, kas galvenokārt jāveic Nīderlandē. Lai izpildītu šo ekspertīzi, ekspertam bija jānododas uz negadījuma vietu Nīderlandē, kā arī uz visām pārējām vietām, kur viņam bija iespējams izdarīt lietderīgus secinājumus, lai noteiktu negadījuma cēloņus, vagoniem radušos bojājumus un zaudējumu apmēru. Turklāt viņam tika lūgts noteikt, kas ir noteiktu vagonu tehnisko detaļu ražotājs, kā arī izteikt viedokli par šo detaļu stāvokli, kā arī vagonu piekraušanas veidu un faktisko slogu uz katru asi. Visbeidzot, ekspertam bija jāpārbauda dzelzceļa tīkls un dzelzceļa infrastruktūra, ko apsaimnieko *ProRail*, un jāizsaka savs viedoklis par to, vai un cik lielā mērā šī infrastruktūra arī varēja būt negadījuma cēlonis.

- 24 *ProRail* iesniedza apelācijas sūdzību par minēto rīkojumu *Hof van beroep te Brussel* (Briseles apelācijas tiesā), pieprasot, galvenokārt, atzīt eksperta izraudzīšanu par nepamatotu un, pakārtoti, lūdzot Beļģijas eksperta uzdevumu ierobežot tikai ar vagoniem nodarīto bojājumu konstatēšanu tiktāl, ciktāl šo izpēti var veikt Beļģijā, un noteikt, ka nevar veikt nekāda veida ekspertīzi par Nīderlandes dzelzceļa tīklu vai infrastruktūru, ka nevar notikt nekāda veida norēķināšanās pušu starpā, vai gadījumā, ja eksperta iecelšana tiek paturēta spēkā, eksperta darbībām Nīderlandē ir jānotiek vienīgi saskaņā ar Regulā Nr. 1206/2001 paredzēto procedūru.
- 25 Tā kā *Hof van beroep te Brussel* noraidīja apelācijas sūdzību kā nepamatotu, *ProRail* iesniedza kasācijas sūdzību, atsaucoties, pirmkārt, uz Regulas Nr. 1206/2001 1. un 17. panta un, otrkārt, uz Regulas Nr. 44/2001 31. panta pārkāpumu.
- 26 Iesniedzējtiesai ir šaubas par to, vai, tad ja dalībvalsts tiesa vēlas tieši iegūt pierādījumus citā dalībvalstī, piemēram, ar tiesas noteiktu ekspertīzi, no šīm valsts iestādēm ir iepriekš jālūdz atļauja atbilstoši Regulas Nr. 1206/2001 1. un 17. pantam. Turklāt tai ir šaubas par to, kāda tajā izskatāmajā lietā ir nozīme Regulas Nr. 44/2001 33. panta 1. punktam, saskaņā ar kuru vienā dalībvalstī pieņemtie nolēmumi citās dalībvalstīs tiek atzīti bez īpašas procedūras.
- 27 Šādos apstākļos *Hof van Cassatie* [Kasācijas tiesa] nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai Regulas [Nr. 1206/2001] 1. un 17. pants, tostarp ņemot vērā Eiropas tiesisko regulējumu par nolēmumu atzīšanu un izpildīšanu civillietās un komercietās un Regulas [Nr. 44/2001] 33. panta 1. punktā paredzēto principu, saskaņā ar kuru vienā dalībvalstī pieņemtie nolēmumi citā dalībvalstī tiek atzīti bez īpašas procedūras, ir jāinterpretē tādējādi, ka tiesai, kas ekspertam pieprasa veikt tiesas izmeklēšanu, kura uzdevums ir daļēji jāizpilda dalībvalstī, kurā atrodas tiesa, taču daļēji arī citā dalībvalstī, pirms šīs minētās uzdevuma pēdējās daļas tiešās izpildes ir jāizmanto tikai un vienīgi Regulā [Nr. 1206/2001] paredzētā procedūra, kas ir noteikta [tās] 17. pantā, vai arī ir jāinterpretē tādējādi, ka šīs valsts pieaicinātajam ekspertam var uzdot veikt izmeklēšanu, kas daļēji jāveic citā Eiropas Savienības dalībvalstī, arī nepiemērojot Regulas [Nr. 1206/2011] noteikumus?”

## Par prejudiciālo jautājumu

### *Par pieņemamību*

- 28 *Xpedys*, *DB Schenker* un *SNCB* uzskata, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu nav pieņemams, apgalvojot, ka tam esot vienīgi hipotētisks raksturs un tam neesot nozīmes strīda risinājumam pamatlietā, jo Regula Nr. 1206/2001 neesot piemērojama šim strīdam.
- 29 Šīs sabiedrības vispirms apgalvo, ka iniciatīvu veikt pārrobežu ekspertīzi ir izrādījusi viena no pamatlietas pusēm, bet ne tiesa, kā tas esot prasīts Regulas Nr. 1206/2001 1. un 17. pantā. Tālāk šīs regulas 17. pants, to lasot kopsakarā ar šīs regulas preambulas 7. apsvērumu, esot piemērojams tikai tad, ja valsts tiesa izskata lietu pēc būtības, kas tā nav šajā lietā. Turklāt tās uzskata, ka pārrobežu ekspertīzi nevar uzskatīt par vienas dalībvalsts publiskās varas akta īstenošanu citas dalībvalsts teritorijā. Visbeidzot Regulas Nr. 1206/2001 piemērošana iepriekš minētajam strīdam būtu papildzinājusi tiesvedību, kas būtu pretēji šīs regulas mērķiem, proti, vienkāršot un paātrināt pierādījumu iegūšanu.
- 30 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru LESD 267. pantā noteiktās tiesvedības ietvaros, kuras pamatā ir uzdevumu sadale starp valstu tiesām un Tiesu, tikai valsts tiesas kompetencē ir konstatēt un novērtēt pamatlietas faktus, kā arī interpretēt un piemērot valsts tiesības. Tāpat tikai valsts tiesa, kura iztiesā lietu un kurai jāuzņemas atbildība par pieņemamo tiesas nolēmumu, ir tā, kas, ņemot vērā lietas īpatnības, var noteikt gan tās uzdoto jautājumu Tiesai nepieciešamību, gan atbilstību.

Tātad gadījumā, ja uzdotie jautājumi skar Savienības tiesību interpretāciju, Tiesai principā ir pienākums pieņemt nolēmumu (skat. it īpaši 2005. gada 12. aprīļa spriedumu lietā *C-145/03 Keller*, Krājums, I-2529. lpp., 33. punkts; 2008. gada 11. septembra spriedumu lietā *C-11/07 Eckelkamp u.c.*, Krājums, I-6845. lpp., 27. un 32. punkts, kā arī 2012. gada 25. oktobra spriedumu lietā *C-553/11 Rintisch*, 15. punkts).

- 31 Tāpēc valsts tiesas lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu Tiesa var noraidīt tikai tad, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekādas saistības ar pamatlietas faktiskajiem apstākļiem vai tās priekšmetu, ja problēma ir hipotētiska vai arī ja Tiesai nav zināmi faktiskie vai tiesiskie apstākļi, kas vajadzīgi, lai sniegtu noderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (skat. it īpaši 2012. gada 14. jūnija spriedumu lietā *C-618/10 Banco Español de Crédito*, 77. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *Rintisch*, 16. punkts).
- 32 Ir jākonstatē, ka tas tā nav šajā lietā.
- 33 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu skaidri izriet, ka strīda atrisinājumam pamatlietā ir nepieciešama Regulas Nr. 1206/2001 1. un 17. panta interpretācija, jo *Hof van Cassatie* iesniegtā kasācijas sūdzība balstīta uz šo pantu pārkāpumu. Tādējādi Tiesas sniegtā šo pantu interpretācija ļaus iesniedzējtiesai noteikt, vai tiem ir pretrunā, ka tāda ekspertīze kā pamatlietā, kura daļēji ir jāveic citā dalībvalstī, tiktu noteikta, nepiemērojot iepriekš minēto regulu.
- 34 It īpaši attiecībā uz argumentu, ka pamatlieta neietilpst Regulas Nr. 1206/2001 piemērošanas jomā, ņemot vērā, ka pieprasījums iegūt pierādījumus tika izdots nevis pēc tiesas iniciatīvas, bet pēc vienas puses pieprasījuma, ir jāuzsver, ka no iepriekš minētās regulas 1. panta 1. punkta izriet, ka tā ir piemērojama, tiklīdz dalībvalsts tiesa lūdz vai nu citas dalībvalsts tiesu iegūt pierādījumus, vai arī iespēju tieši iegūt pierādījumus citā dalībvalstī, un šajā ziņā nav svarīgi, vai šādu iniciatīvu izrāda kāda no pusēm vai pati tiesa.
- 35 Tālāk attiecībā uz argumentu, ka Regulu Nr. 1206/2001 neesot iespējams piemērot pagaidu noregulējuma tiesvedībā, ir jākonstatē, ka atbilstoši šīs regulas 1. panta 2. punktam pieprasījumam iegūt pierādījumus ir jāattiecas uz tādiem pierādījumu iegūšanas līdzekļiem, kurus ir paredzēts izmantot jau uzsāktā vai iecerētā tiesvedībā. Tātad minētā regula ir piemērojama ne tikai, izskatot lietu pēc būtības, bet arī pagaidu noregulējuma tiesvedībā.
- 36 Visbeidzot saistībā ar apgalvojumiem, ka tāds eksperts kā pamatlietā neīstenojot publiskās varas aktus un ka Regulas Nr. 1206/2001 piemērošana attiecīgajā tiesvedībā to paildzināšot, ir jākonstatē, kā uz to norādījis ģenerāladvokāts secinājumu 32. punktā, ka šie apgalvojumi attiecas uz šīs lietas būtību un tātad tiem nav ietekmes uz tās pieņemamību.
- 37 Šādos apstākļos lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir jāuzskata par pieņemamu.

#### *Par lietas būtību*

- 38 Ar savu jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 1206/2001 1. panta 1. punkta b) apakšpunkts un 17. pants, tos lasot kopsakarā ar Regulas Nr. 44/2001 33. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts tiesai, kas vēlas, lai ekspertam uzticēts pieprasījums iegūt pierādījumus tiktu izpildīts citas dalībvalsts teritorijā, ir pienākums izmantot tādu pierādījumu iegūšanas līdzekli, kas paredzēts ar šiem Regulas Nr. 1206/2001 noteikumiem, lai varētu uzdot veikt šo pierādījumu iegūšanu.

- 39 Iesākumā ir jākonstatē, ka Regulas Nr. 44/2001 33. pants nevar ietekmēt atbildi, kas jāsniedz uz prejudiciālo jautājumu, jo jautājums ir par tādu pierādījumu iegūšanu, kas atrodas citā dalībvalstī, un nevis par to, vai dalībvalsts atzīst nolēmumu, kas ir pieņemts citā dalībvalstī. Tātad, lai atbildētu uz šo jautājumu, ir jāaprobežojas ar Regulas Nr. 1206/2001 1. panta 1. punkta b) apakšpunkta un 17. panta interpretāciju.
- 40 Jānorāda, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1206/2001 1. panta 1. punkta b) apakšpunktu to piemēro civillietās un komerclietās, ja dalībvalsts tiesa saskaņā ar tās tiesību aktiem lūdz iespēju tieši iegūt pierādījumus citā dalībvalstī.
- 41 Šādas pieprasījuma iegūt pierādījumus tiesas izpildes nosacījumi ir paredzēti šīs regulas 17. pantā. Piemērojot šī panta 1. un 4. punktu, šādu pieprasījumu var tieši izpildīt dalībvalstī, kurā saņemts pieprasījums, saņemot iepriekšēju atļauju no šīs valsts centrālās institūcijas vai kompetentās iestādes. Saskaņā ar minētā panta 3. punktu šo pieprasījumu iegūt pierādījumus izpilda tiesas pārstāvis vai jebkāda cita persona, piemēram, eksperts, kuru pilnvaro saskaņā ar tās tiesas dalībvalsts tiesību aktiem, kas iesniedz pieprasījumu.
- 42 Šajā ziņā vispirms ir jāatgādina, ka Regula Nr. 1206/2001 principā ir piemērojama tikai gadījumā, kad vienas dalībvalsts tiesa nolēmj iegūt pierādījumus saskaņā ar vienu no diviem šajā regulā paredzētajiem līdzekļiem, un tādā gadījumā tiesai ir pienākums ievērot ar šiem līdzekļiem saistīto kārtību (2012. gada 6. septembra spriedums lietā C-170/11 *Lippens* u.c., 28. punkts).
- 43 Turpinājumā ir jāuzsver, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1206/2001 preambulas 2., 7., 8., 10. un 11. apsvērumu tās mērķis ir vienkārša, efektīva un ātra pārrobežu pierādījumu iegūšana. Vienas dalībvalsts tiesas pierādījumu iegūšanai citā dalībvalstī nebūtu jāizraisa valstī notiekošo tiesvedību paildzināšana. Tāpēc ar šo regulu, lai novērstu šajā jomā iespējamus šķēršļus, ir izveidots visām dalībvalstīm, izņemot Dānijas Karalisti, saistošs tiesiskais regulējums (skat. 2011. gada 17. februāra spriedumu lietā C-283/09 *Weryński*, Krājums, I-601. lpp., 62. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Lippens* u.c., 29. punkts).
- 44 Turklāt, kā ir norādījis ģenerālvokāts secinājumu 62. punktā, šī regula neierobežo citās dalībvalstīs esošo pierādījumu iegūšanas iespējas, bet, tieši pretēji, ar to palielina šīs iespējas, veicinot sadarbību starp tiesām šajā nozarē.
- 45 Šādiem mērķiem neatbilst tāda Regulas Nr. 1206/2001 1. panta 1. punkta b) apakšpunkta un 17. panta interpretācija, atbilstoši kurai dalībvalsts tiesai būtu pienākums jebkurai ekspertīzei, kura tieši jāveic citā dalībvalstī, izmantot tādas pierādījumu iegūšanas līdzekļus, kas ir paredzēti šajos pantos. Noteiktos apstākļos varētu izrādīties, ka tiesai, kas uzdod veikt ekspertīzi, ir vienkāršāk, efektīvāk un ātrāk veikt šādu pierādījumu iegūšanu, neizmantojot minēto regulu.
- 46 Visbeidzot tādu interpretāciju, saskaņā ar kuru Regulā Nr. 1206/2001 pārrobežu pierādījumu iegūšana nav reglamentēta izsmēloši, bet gan šādu iegūšanu paredzēts tikai atvieglot, atļaujot izmantot arī citus tādām pašām mērķim paredzētus instrumentus, apstiprina Regulas Nr. 1206/2001 21. panta 2. punkts, ar kuru dalībvalstīm ir skaidri atļauts slēgt vienošanās vai nolīgumus, kuru mērķis ir vēl vairāk vienkāršot pierādījumu iegūšanu, ja vien tie atbilst šai regulai (iepriekš minētais spriedums lietā *Lippens* u.c., 33. punkts).
- 47 Tomēr ir jāprecizē, ka tiktāl, ciktāl dalībvalsts tiesas ieceltam ekspertam ir jānododas uz citas dalībvalsts teritoriju, lai tur veiktu viņam uzticētu ekspertīzi, noteiktos apstākļos tā varētu skart tās dalībvalsts valsts varas īstenošanu, kurā ir jānotiek ekspertīzei, tostarp tad, ja ekspertīze ir jāveic vietās, kurās saskaņā ar tās dalībvalsts tiesībām, kurā veic ekspertīzi, ir aizliegta piekļuve vai iejaukšanās, vai tās ir atļautas tikai pilnvarotām personām.



- 48 Šādos apstākļos, ja vien tiesa, kas vēlas noteikt pārrobežu ekspertīzi, neatsakās no minēto pierādījumu iegūšanas un ja starp dalībvalstīm nav nolīguma un vienošanās Regulas Nr. 1206/2001 21. panta 2. punkta izpratnē, tad vienīgais pierādījumu iegūšanas līdzeklis dalībvalsts tiesai, lai tā tieši veiktu ekspertīzi citā dalībvalstī, būtu tas, kurš noteikts iepriekš minētās regulas 1. panta 1. punkta b) apakšpunktā un 17. pantā.
- 49 No iepriekš minētā izriet, ka dalībvalsts tiesai, kas vēlas noteikt ekspertīzi, kura ir jāveic citas dalībvalsts teritorijā, nav katrā ziņā noteikts pienākums izmantot Regulas Nr. 1206/2001 1. panta 1. punkta b) apakšpunktā un 17. pantā paredzēto pierādījumu iegūšanas līdzekli.
- 50 Šādu interpretāciju nevar atspēkot ar argumentiem par šīs regulas izstrādi un tostarp apstākli, ka minētajā regulā netika apstiprināts priekšlikums, kurā pārrobežu ekspertīzes gadījumā bija skaidri paredzēta iespēja dalībvalsts tiesai iecelt ekspertu, nesauņemot iepriekšēju atļauju vai informāciju no otras dalībvalsts.
- 51 Šī tiesību norma ir jāsaprot kopsakarā ar sākotnējo Regulas Nr. 1206/2001 priekšlikumu, kurā bija paredzēts tikai viens pierādījumu iegūšanas līdzeklis, proti, pieprasījuma iegūt pierādījumus izpilde, ko veic citas dalībvalsts tiesa, kas saņem pieprasījumu. Tā kā ar minēto tiesību normu netika pieļauts, ka ekspertīzi veiktu citas dalībvalsts tiesa, līdz ar to tas bija izņēmums no šī vienīgā pierādījumu iegūšanas līdzekļa. Taču apstākļi, ka šāda tiesību norma nav ietverta Regulā Nr. 1206/2001, tāpēc nenozīmē, ka valsts tiesai, kas uzdod veikt pārrobežu ekspertīzi, būtu sistemātiski jāizmanto tie pierādījumu iegūšanas līdzekļi, kas ir paredzēti šajā regulā.
- 52 Pretēji tam, ko apgalvo *ProRail*, šo interpretāciju neatspēko arī Tiesas izdarītais konstatējums 2005. gada 28. aprīļa sprieduma lietā C-104/03 *St. Paul Dairy* (Krājums, I-3481. lpp.) 23. punktā, ka lūgums veikt liecinieka nopratināšanu tādos apstākļos kā tajā lietā, kurā tika taisīts minētais spriedums, varētu tikt izmantots kā veids, lai izvairītos no to Regulas Nr. 1206/2001 noteikumu piemērošanas, kuros ar vienādām garantijām un sekām attiecībā uz visām personām ir regulēts, kā tiek nosūtīti un apstrādāti kādas dalībvalsts tiesas pieprasījumi par to, lai veiktu pierādījumu iegūšanu citā dalībvalstī.
- 53 Kā Tiesa jau ir nolēmusi, šis konstatējums ir jāsaprot kopsakarā ar tiem apstākļiem, kuri bija iepriekš minētā sprieduma pamatā un saskaņā ar kuriem pieteikumu par liecinieka iepriekšēju nopratināšanu, kas bija tieši adresēts liecinieka dzīvesvietas dalībvalsts tiesai, kurai tomēr nebija kompetences izskatīt lietu pēc būtības, patiešām varētu izmantot kā līdzekli, lai izvairītos no Regulas Nr. 1206/2001 normu piemērošanas, jo tas kompetentajai tiesai, kurai šāds pieteikums būtu adresējams, var liegt iespēju nopratināt minēto liecinieku saskaņā ar šajā regulā paredzētajām normām (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Lippens* u.c., 36. punkts). Turpretī šīs lietas apstākļi atšķiras no iepriekš minētā sprieduma lietā *St. Paul Dairy* apstākļiem tādējādi, ka vairums no iegūstamajiem pierādījumiem ir citā dalībvalstī, nevis tajā, kur atrodas tiesa, kurā ir celta prasība, tāpēc šai pēdējai tiesai ir iespējams piemērot Regulu Nr. 1206/2001.
- 54 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz zdoto prejudiciālo jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 1206/2001 1. panta 1. punkta b) apakšpunkts un 17. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts tiesai, kas vēlas, lai ekspertam uzticēts pieprasījums iegūt pierādījumus tiktu izpildīts citas dalībvalsts teritorijā, nav pienākuma katrā ziņā izmantot šajās tiesību normās paredzēto pierādījumu iegūšanas līdzekli, lai varētu uzdot veikt šo pierādījumu iegūšanu.

### Par tiesāšanās izdevumiem

- 55 Attiecībā uz pamatlietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pamatlietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

**Padomes 2001. gada 28. maija Regulas (EK) Nr. 1206/2001 par sadarbību starp dalībvalstu tiesām pierādījumu iegūšanā civillietās un komercietās 1. panta 1. punkta b) apakšpunkts un 17. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts tiesai, kas vēlas, lai ekspertam uzticēts pieprasījums iegūt pierādījumus tiktu izpildīts citas dalībvalsts teritorijā, nav pienākuma katrā ziņā izmantot šajās tiesību normās paredzēto pierādījumu iegūšanas līdzekli, lai varētu uzdot veikt šo pierādījumu iegūšanu.**

[Paraksti]